

Wandeling 1.

Stephansdom - Franziskanerkirche - Kapuzinerkirche - Augustiner Bastei - Hofburg - Graben - Stephansdom, door het 1. Bezirk, 6 km.

Vertrek Stephansplatz (1. Bezirk)

1. Bij de ingang van de ondergrondse parkeergarage loopt u de Schulerstrasse in, dan de eerste straat rechts, Domgasse, waar op nummer 5 het **Figarohaus** staat.
2. Even terug het zijstraatje van de Domgasse in, de Blutgasse; op het einde daarvan onder enkele luchtbogen door.
3. In de Singerstrasse kunt u rechts nog even een bezoek brengen aan de gotische **Deutschordenskirche en de Schatzkammer des Deutschen Ordens**.
4. De route gaat vervolgens linksaf door de Singerstrasse; op nummer 16 staat het Neupauer-Breuner-Paleis, op nummer 17 het Paleis Rottal.
5. U loopt vervolgens via de eerste straat rechts naar de Franziskanerplatz met de **Franziskanerkirche**; op het plein ziet u de Mosesbrunnen.
6. Door een poortje gaat u de Ballgasse in, die met een bocht naar de Rauhensteingasse loopt, vervolgens linksaf naar de Himmelpfortgasse, daar weer linksaf, langs nr. 8, het **winterpaleis van Prins Eugen**.
7. Verder door de volgende straat rechts, de Seilerstätte, weer rechts de Johannesgasse in; links op nummer 8 ziet u de Ursulinenkirche (1675), er schuin tegenover - op nr. 15 - staat het laatbarokke Savoysche Damenstift.
8. Door dezelfde Johannesgasse loopt u terug naar de Seilerstätte, rechtsaf en weer eerste straat rechts de Annagasse in, één van de mooiste straten van het oude Wenen.
9. Aan de linkerkant ziet u op nr. 14 de 17e eeuwse gevel van 'Hans zum blauen Karpfen' en op nr. 8 het Deybel- of Täublerhof uit 1730, vermoedelijk naar een ontwerp van Hildebrandt.
10. Rechts staat de **Annakirche**.
11. In de Kärntner Strasse gekomen rechtsaf; u loopt even een stukje linksaf om de Malteserkirche te bewonderen en vervolgens loopt u de volgende straat links in, de Marco d'Aviano-gasse, die uitkomt op de Neuer Markt.
12. In het midden staat één van de mooiste fonteinen in Wenen, de Providentie-Brunnen.
13. De Weners noemen haar gewoonlijk Donner-Brunnen.
14. Het ontwerp is namelijk van de beeldhouwer Georg Donner, die het kunstwerk tussen 1737 en 1739 schiep.
15. De figuur in het midden beeldt de voorziening uit, de bronzen beelden op de rand van het wijde bekken stellen de Oostenrijkse rivieren Enns, March, Traun en Ybbs voor.
16. De originele beelden, in lood, bevinden zich in het Belvédère.

17. In de zuidwesthoek van het plein ziet u de **Kapuzinerkirche**.
18. Hierlangs loopt u de Tegetthoffstrasse uit (op nummer 2 bevindt zich de ingang van de Kaisergruft) naar de Albertinaplatz.
19. Rechtsom de halfronde Augustiner Bastei ziet u de Danubius-Brunnen of Albrechtbrunnen.
20. Van de Albertinaplatz loopt u even rechtsaf de Augustinerstrasse in; u steekt over en loopt dan de trappen boven de Auguspnerkeller op naar de Augustiner Bastei.
21. U wandelt rond de **Albertina** met zijn unieke kunstverzamelingen.
22. Op de punt van de Bastei, één der weinige overblijfselen van de verdedigingswerken van de stad, staat een standbeeld van Aartshertog Albrecht (1817-1895); hij zegevierde in de slag tegen de Italianen bij Custozza (1866).
23. Na een blik op o.m. de opera loopt u de Bastei af en onderaan terug door de Hanuschgasse.
24. Bij de Goethegasse gekomen slaat u rechtsaf en loopt naar de ingang van het park met het monument van de Augustijner monnik Abraham a Sancta Clara, die bekendheid als volksredenaar verwierf aan het eind van de 17de eeuw.
25. Nu door het park linksaf, voorbij het standbeeld van Franz Josef I.
26. U verlaat het park weer bij het Mozart-Denkmal en wandelt rechtsaf de Burgring op, totdat u bij de monumentale **Burgtor** komt.
27. Via één van de machtige poorten komt u op de Heldenplatz.
28. Aan uw rechterhand ziet u het standbeeld van Prinz Eugen met daarachter de **Neue Hofburg**.
29. Links verheft zich het ruiterstandbeeld van Aartshertog Karl, de broer van keizer Franz II.
30. Via de Heldenplatz gaat u door een poort de **Hofburg** binnen en komt u op een binnenplaats,
31. 'In der Burg' genaamd; in het midden staat een standbeeld voor keizer Franz I.
32. Links vindt u de Leopoldinischer Trakt (1660-1681), aan het eind de Amalienstrasse (1575-1611), aan de rechter (lange) zijde de Reichskanzleitrakt (eerste helft 18de eeuw) en de doorgang naar de Michaelerplatz, de Michaelertor.
33. Voordat u de Hofburg verlaat, kunt u via het rode poortje rechts nog even een kijkje nemen in de Schweizer Hof, het oudste gedeelte van het complex (1275--1520).
34. Links in de binnenhof vindt u de toegang tot de Schatzkammer.
35. Aan de binnenhof grenst de Burgkapelle.
36. Teruggekeerd door de toegangspoort bij 'In der Burg' houdt u rechts en loopt u door de reeds genoemde Michaelertor (ook wel Kuppeldurchfahrt genoemd), waarna u op de Michaelerplatz komt.

37. Als u een stukje de tegenover liggende Kohlmarkt inloopt en dan terug kijkt, heeft u een goed gezicht op het front van het barokke gebouw (1889-1892).
38. Het op een triomfpoort lijkende middengedeelte, bekroond door een forse koepel en geflankeerd door vier Hercules-groepen is best een extra blik waard, evenals de van koepels voorziene hoeken met aan de onderkant de enorme marmeren groepen, tevens fontein, waarvan de rechter (1897 de landmacht uitbeeldt en de linker (1895) de zeemacht.
39. U loopt iets terug en slaat linksaf de Reitschulgasse in; rechts ligt de Winterreitschule (1729-1735) door J.E. Fischer von Eilach gebouwd.
40. Links ziet u de **Stallburg** met een renaissance binnenhof.
41. Door het smalle poortje, waar de ingang is van de Spaanse Rijschool loopt u naar de Josefsplatz.
42. In het midden staat een ruitersstandbeeld voor keizer Josef II.
- 43.** Het plein wordt afgesloten door de **Österreichische Nationalbibliothek**.
44. Aan de straatzijde van het plein liggen de paleizen **Pallavicini** (links) en **Palffy** (het huidige Österreich-Haus).
45. Vanaf het plein loopt u even een eindje de Augustinerstrasse in.
46. Rechts staat de **Augustinerkirche** (1330-1339) met o.a. het graf van de Nederlandse lijfarts van Maria Theresia, Van Swieten en de zg. Herzgruft, waarin zich de harten bevinden van de Habsburgers die in de Kapuzinergruft hun laatste rustplaats vonden.
47. Nu weer terug naar de Michaelerplatz.
- 48.** Rechts aan het plein ziet u de gevel van de **Michaelerkirche**.
49. Langs de Hofburg wandelt u door de Schauflergasse naar de Ballhausplatz.
50. Links ligt de Amalientrakt, een onderdeel van de Hofburg; daarnaast herkent u aan de wapperende vlag het paleis van de Bundespräsident.
- 51.** Er tegenover ligt het **Bundeskanzleramt**.
52. Voor het Bundeskanzleramt begeeft u zich rechtsaf naar de Minoritenplatz met de interessante
- 53. Minoritenkirche** en diverse fraaie barokgebouwen, o.a. op nr. 5 het vroegbarokke Palais Starhemberg (1650), nu Ministerie van Onderwijs.
54. U vervolgt uw weg (rechtsaf) door de Landhausgasse naar de Herrengasse en daar rechtsaf (u kunt ook gelijk linksaf slaan als u de verkeersdrukte en de uitlaatgassen niet aangenaam vindt; u pakt dan de wandeling bij Palais Harrach weer op).
55. Dit was vroeger de wijk van de adel.
56. Op nummer 13 staat het Landhaus, in 1837 door Pichl in classicistische stijl verbouwd.
57. Hier zetelt nog steeds de Landesregierung van Niederösterreich, ook al is St. Pölten sinds 1986 de hoofdstad van deze provincie.

58. Nummer 11 is de Landeshauptmannschaft, nr. 9 het Palais Mollard-Clary (17de -18de eeuw), nu Niederösterreichische Landesmuseum (46).
59. Op nummer 7 staat het voormalige Palais Modena, thans het Innenministerium.
60. Op nummer 5 treft u Palais Wilczek aan, daterend uit ongeveer 1730.
61. Door de Herrengasse loopt u terug.
62. Aan het einde van de Herrengasse ziet u rechts om de hoek het Palais Harrach (52) (Freyung 3).
- 63.** Er schuin tegenover, aan de Herrengasse, staat het **Palais Kinsky**.
64. Aan de andere kant van de Freyung ligt het **Schottenstift** met kerk.
65. Midden op het plein is de Austriabrunnen 1846) geplaatst en aan de oostzijde (Renngasse 4) staat het Palais Schönborn-Batthyány, rond 1700 gebouwd door J.B. Fischer von Eilach.
66. Van de Freyung gaat u (om het Palais Harrach heen) via de Heidenschuss naar het plein Am Hof; zo komt u terug in het oudste deel van de stad.
67. Aan dit plein lag de Weense burcht voordat de Hofburg werd gebouwd.
68. Midden op het plein staat de Mariensäule in 1667 in opdracht van keizer Leopold 1 door Herold vervaardigd.
69. Op nr. 7 ziet u een barok huis naar ontwerp van Lukas von Hildebrandt, op nr. 10 het voormalige Bürgerliches Zeughaus van Anton Ospel, nu in gebruik als brandwacht en Wiener Feuerwehrmuseum.
70. Onder het plein bevindt zich een grote parkeergarage.
- 71.** Aan de oostzijde van het plein ziet u de barokke voorgevel (1662) van de **Kirche am Hof (`Zu den neun Chören der Engel')**.
72. U gaat links van deze kerk door een gangetje naar een klein pleintje, de Schulhof, waar u het koor van de zojuist genoemde kerk kunt zien.
73. Aan dit plein vindt u op nr.2 het Uhrenmuseum der Stadt Wien (75).
74. Op het pleintje slaat u linksaf en loopt door de Parisergasse naar de Judenplatz, tot 1421 het Weense Ghetto.
75. U ziet recht vooruit de achtergevel van de oude Böhmisches Hofkanzlei, een belangrijk barok bouwwerk van J.B. Fischer von Eilach (1708-1714).
76. Rechtsaf door de Jordangasse, na de bocht weer rechts door de Schultergasse.
77. Op nr. 5 staat het sterfhuys van J.B. Fischer von Eilach.
78. U slaat weer rechtsaf, de Tuchlauben in, steekt over en wandelt een smal straatje in (Kühfussgasse) naar de Peterskirche.
79. Langs de voorkant van de kerk loopt u verder door de Jungferngasse naar de Graben.
80. Middenin stuit u op de bekende Pestsäule.
81. Linksaf slaand komt u weer bij de Stephansdom.